[2023] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਗਜਾਨੰਦ ਸ਼ਰਮਾ

ਬਨਾਮ

ਆਦਰਸ਼ ਸਿਕਸ਼ਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 2023 ਦਾ 100-101

19 ਜਨਵਰੀ, 2023

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵਿਕੁਮਾਰ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989-ਧਾਰਾ 18-ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ: ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ' ਤੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: 1. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.1][957-ਬੀ]

2. ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹਨ। ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।" ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.5][959-ਬੀ-ਈ]

3. ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.6][959- ਈ-ਐੱਫ]

4. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ/ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 50% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6][959-ਐੱਫ- ਐੱਚ; 960- ਏ]

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 541: [2016] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 697-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ.
ਕੇਂਦਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਗਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (2010) 3 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਸੀ. 21 ਨੇ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।
ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2002) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 481: [2002] 3 ਸਪੋਟ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 587; ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਾਲਿਕਾ ਵਿਦਿਆਲਯ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (2020) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 449: [2019] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 722;

ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਜੈਨ ਬਨਾਮ. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਵੰਤਰੇ ਮਹਿਤਾ ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.] (ਏ) ਨਹੀਂ। 3415/2020 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.
ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਵੰਤਰੇ ਮਹਿਤਾ ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.] (ਏ) ਨਹੀਂ। 3415/2020 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ
[2016] 1 ਐਸਸੀਆਰ 697 ਪੈਰਾ 2.1, 5.1, 5.2, 5.4
[2002] ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ 3 ਸਪੋਟ. ਐਸਸੀਆਰ 587 ਪੈਰਾ 2.1, 5.1, 5.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2019] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 722 ਪੈਰਾ 5.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ; ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਧਾਰਾ. 100 ਦੀ 2023 101.
ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.05.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਡੀ.ਬੀ. 2005 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਾਈਟ 1077 ਅਤੇ ਡੀ.ਬੀ. 2011 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰ.826.

ਪ੍ਰਦੀਪ ਅਗਰਵਾਲ, ਲਾਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਉਮੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਅਰਜੁਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਭਾਸਕਰ ਆਦਿੱਤਿਆ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਖਿਲ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਬਿਲਾਲ ਇਕਰਾਮ, ਸ਼ਿਖਰ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.. 1. ਡੀ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 06.05.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1077/2005 (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ) ਅਤੇ 826/2011 (ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 06.08.1998 ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

2.1 ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ. 1 ਅਤੇ 2. ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜਸਥਾਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ((ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ, 1989 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।). ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2016) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 541 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀਐਸਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ; (2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 481. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਵਿੱਦਿਅਕ

ਸੰਸਥਾਗਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ; (2010) 3 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਸੀ. 21 ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ (ਡੀ.ਬੀ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ) ਨੰ. 826/2011 ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 06.01.2011 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ।

3. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 8-9 ਪੈਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) (ਪੈਰੇ 13, 42, 43, 47, 50-52, 61 ਅਤੇ 64). ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ).

3.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਐਸ. ਈ. ਦੇ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਅਧਿਨਿਯਮ, ਅਰਥਾਤ, ਡੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ/ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ/ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 18 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

3.2 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਾਲਿਕਾ ਵਿਦਿਆਲਯ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (2020) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 449 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ/ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

3.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਵੰਤਰੇ ਮਹਿਤਾ ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.] (ਏ) ਨਹੀਂ। 3415/2020] ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਵੰਤਰੇ ਮਹਿਤਾ ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3.4 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਜਵਾਬਦੇਹ

4.1 ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ/ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਡੀ. ਐਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

4.2 ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੈਂਟਰਲ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.3 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਬਦਸਲੂਕੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇਣ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਗਬਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

4.4 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਕਤ ਬਾਈਡਿੰਗ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ).

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹਨ। ਜੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 8-9 ਪੈਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ). ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ). ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਹ ਗਲਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਈ।

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ/ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।(ਉਪਰੋਕਤ).

5.2 ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਡੀਐਸਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਡੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"8. (2) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5.3 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

5.4 ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀਐਸਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਾਲਿਕਾ ਵਿਦਿਆਲਯ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ)

ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ

(ਉਪਰੋਕਤ). ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਾਲਿਕਾ ਵਿਦਿਆਲਯ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡੀਐਸਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆਃ

"13. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (2016) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 541: (2016) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਐਲ. ਐਂਡ ਐਸ) 111] ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਬਰਖਾਸਤਗੀ/ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 560, ਪੈਰਾ 45)

"45. ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਡੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, (2016) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 541: (2016) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 111 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਡੀ. ਐਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ") ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਬੇਲੋੜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਡੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

5.5 ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹਨ। ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।" ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5.6 ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ/ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ/ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 50% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਨੀਆਰਤਾ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

6.1 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 100/2023 ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡੀ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1077/2005 ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ.

6.2 ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 101/2023 ਡੀ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 826/2011 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਡੀ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 826/2011 ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰੋ.

ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

(ਸਹਾਇਕ: ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler